

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2033/2021
15.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Никола Марковић, адвокат из ... против туженог Института за рехабилитацију Београд, чији је пуномоћник Александар Зиројевић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 448/21 од 24.02.2021. године, у седници већа одржаној 15.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 448/21 од 24.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу П1 920/19 од 12.11.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади нематеријалну штету због повреде угледа, части и душевних болова због умањења животне способности у укупном износу од 620.000,00 динара и то: на име повреде угледа и части износ од 200.000,00 динара и због душевних болова због умањења животне активности износ од 420.000,00 динара, све са припадајућом законском затезном каматом обрачунатом од 12.11.2020. године, као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле за износ преко досуђеног од тражених 800.000,00 динара до досуђених 620.000,00 динара, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове поступка у укупном износу од 306.975,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 448/21 од 24.02.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да тужилци накнади нематеријалну штету због повреде угледа, части и душевних болова због умањења животне активности у укупном износу од 620.000,00 динара и то: на име повреде угледа и части износ од 200.000,00 динара, а због душевних болова због умањења животне способности износ од 420.000,00 динара, све са припадајућом законском затезном каматом од 12.11.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован захтев за накнаду трошкова првостепеног парничног поступка у укупном износу од 306.975,00 динара, а обавезана тужилца да туженом накнади

трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 126.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженом на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 71.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавила тужила, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код туженог у организационом делу „...“ у ..., на радном месту ... . Након конфликта са другим запосленим тужени је упутио тужилу упозорење пред отказ уговора о раду, а затим јој понудио закључење анекса уговора о раду ради премештаја на радно место ... у организационом делу у „...“, у ... . Тужила је понуду прихватила и закључила анекс уговора о раду. Наведени анекс је поништен правноснажном пресудом Основног суда у Младеновцу од 28.12.2017. године, а тужени обавезан да тужилу врати на раније радно место, што је он и учинио. У марту 2018. године тужила је доживела претње од стране управника ресторана, а одбијен је њен захтев да искористи годишњи одмор. Такође, доживела је колапс на послу због стреса и онесвестила се. Судски вештаци неуропсихијатри др Весна Бућан и др Гордана Радојевић, процениле су да је дуготрајни стрес на послу (узнемиравање на радном месту, стресне ситуације и претње од стране претпостављеног) изазвао код тужиле умањење животне способности од 14%. Такође, према мишљењу судских вештака трауматски догађаји на послу проузроковали су повреду части и угледа код тужиле.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да се одговорност послодавца састоји у томе што је пропустио да реши сукоб између тужиле и непосредног руководиоца, да је премештај тужиле био незаконит, као и да формална реституција тужиле на раније радно место не представља стварно решење проблема, јер није уклоњен узрок који је код тужиле довео до наведеног стања, а с обзиром на конфликт са ББ који и даље тужилу издаје наређења. Из ових разлога првостепени суд је усвојио тужбени захтев, закључујући да претрпљени душевни болови због повреде части и угледа, као и умањење животне активности за 14% оправдавају досуђене новчане накнаде.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог нашао да је одлука првостепеног суда донета уз погрешну примену материјалног права, јер нема узрочно-последичне везе између штетне радње и настанка нематеријалне штете. Према мишљењу другостепеног суда, тужила није доказала испуњеност услова из члана 154. став 1. и члана 200. Закона о облигационим односима за постојање наведене штете, због чега је одбио тужбени захтев тужиле у целости.

Врховни касациони суд налази да је у побијаној пресуди правилно примењено материјално право.

Одредбом члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 75/14), прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом.

Одредбом члана 154. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

Према наведеним законским одредбама, послодавац одговара за штету коју је запослени претрпео на раду или у вези са радом уколико запослени докаже да постоји узрочно-последична веза између радње коју је послодавац предузео и настале штете коју је запослени претрпео. Услови одговорности су да је запослени претрпео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Да би се досудила правична новчана накнада нематеријалне штете, усмислу члана 200. Закона о облигационим односима, потребно је да је штета проузрокована незаконитим или неправилним радом послодавца. У конкретном случају, правилан је закључак другостепеног суда да незаконит премештај запосленог на друго радно место, неодобравање коришћења годишњег одмора, као и одбијање разговора директора са тужиљом нема само по себи капацитет да буде узрок настанка умањења животне активности, нити овако поступање туженог представља узрок који доводи до повреде части и угледа. Наиме, премештај запосленог на друго радно место или у друго место рада представља законом дозвољену могућност послодавца која оставља право запосленом да у судском поступку оспори законитост анекса уговора о раду којим се премештај врши, а што је тужиља и учинила у конкретном случају, с обзиром да је наведени анекс поништен као незаконит у судском поступку који је тужиља водила.

Такође, ни поступање ББ, за које тужиља сматра да је један од узрока настанка штете, не може бити основ за накнаду нематеријалне штете за наведене видове, јер како другостепени суд правилно закључује наведене радње би евентуално могле бити основ за одговорност туженог као послодавца у поступку заштите од злостављања на раду запосленог, али у конкретном случају тужиља није тражила да се утврди да је до тога дошло.

Како тужиља током поступка није доказала да је поступање послодавца имало за циљ повреду части, угледа и умањења животне активности код тужиље, а да предузете радње од стране туженог (за које тужиља сматра да су основ за накнаду нематеријалне штете), нису саме по себи довољне да проузрокују повреду части, угледа и умањење животне активности, то тужени није у обавези да тужиљи накнади нематеријалну штету у смислу члана 164. Закона о раду и чл. 154. став 1. и 200. Закона о облигационим односима. Имајући у виду наведено неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Осталим наводима ревизије се оспорава утврђено чињенично стање, што не може бити ревизијски разлог.

Са изложеног применом одредбе члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић